Lietas arhīva Nr. A42-02193-17/21
ECLI:LV:ADRJRIT:2017:1102.A420219317.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 2.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējam /pers. A/,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajam pārstāvim Anatolijam Bleivem,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 26.aprīļa lēmuma Nr.31.2-22.10/2396 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Audita rezultātā ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - dienests) Nodokļu kontroles pārvaldes Fizisko personu otrās audita daļas vadītāja vietnieces 2016.gada 1.decembra sākotnējo lēmumu Nr.31.2-23.12/57956 pieteicējam /pers. A/ papildu nomaksai budžetā aprēķināts iedzīvotāju ienākumu nodoklis 5241,50 *euro*, nokavējuma nauda 1503,99 *euro* un soda nauda 786,23 *euro*, piemērojot likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītās daļas nosacījumus. Vienlaikus samazināti deklarētie skaidras naudas uzkrājumi uz 2013.gada 1.janvāri par 24 949,54 latiem / 35 500 *euro*, uz 2014.gada 1.janvāri par 35 491,60 latiem / 50 500 *euro* un uz 2014.gada 31.decembri par 50 500 *euro*.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja dienesta ģenerāldirektoram, kas ar 2017.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.31.2-22.10/2396 sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu.

Dienesta lēmumā citstarp norādīts, ka pieteicēja izdevumi 2013. un 2014.gadā pārsniedza minētajos taksācijas periodos gūtos ienākumus. Dienests neatzina pieteicēja skaidras naudas uzkrājumus uz 2013.gada 1.janvāri 49 500 *euro*, kā arī aizdevumu saņemšanu no dzīvesbiedres /pers. C/, pieteicēja vecākiem un no citām personām.

[2] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

[2.1] Pieteikumā pieteicējs norāda, ka dienests nav ņēmis vērā naudas summas, kuras pieteicējs saņēma no /pers. D/ kā aizdevuma atmaksu: 2013.gadā – 3619,44 latus jeb 5150 *euro* un 2014.gadā 14 000 *euro* apmērā. Dienests nav ņēmis vērā audita laikā iesniegtos dokumentus un paskaidrojumus, nav veicis darbības, lai pārliecinātos par pieteicēja iesniegto dokumentu autentiskumu. Audita laikā tika iesniegts /pers. D/ 2016.gada 8.septembra paskaidrojums un /pers. D/ personu apliecinoša dokumenta kopija (saņemti izmantojot mobilo aplikāciju *WhatsApp*, no uzņēmuma *Autohandel Sneppe BVBA* tālruņa numura +32475612841), kas pieteicēja ieskatā ļauj identificēt darījuma partneri un apstiprina darījumus. Dienesta pienākums bija šaubu gadījumā vērsties Beļģijas nodokļu administrācijā ar lūgumu pieprasīt informāciju no /pers. D/, lai apliecinātu sniegtos paskaidrojumus.

Naudas pārskaitījumi tika veikti izmantojot gan /pers. D/ privāto bankas kontu, gan kompānijas kontu, turklāt aizpildot maksājuma uzdevumu, kas liecina par darījumu caurskatāmību.

Tāpat dienests nepamatoti nav ņēmis vērā /pers. C/ paskaidrojumu par pieteicēja un /pers. G/ darījumiem 2013. un 2014.gadā, ņemot vērā, ka /pers. G/ ir miris un nevar sniegt paskaidrojumu.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka, neskatoties uz /pers. H/ paskaidrojumu un aizdevuma līgumu, dienests nepamatoti nav ņēmis vērā naudas līdzekļus 4900 *euro* apmērā, kurus 2013.gadā pieteicējam atgrieza /pers. H/. Normatīvie akti nenosaka, kāda formā būtu jānoslēdz aizdevuma līgums, tā klasiskajā izpratnē un ka tam jābūt notariāli apliecinātam. Tā kā darījums ar /pers. H/ nepārsniedza divdesmit Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, pieteicējs uzskatīja, ka tas dienestā nav jādeklarē.

[2.3] Pieteicējs norāda, ka dienests nelūdzot pieteicēja vecāku paskaidrojumus, nevar spriest par viņu ienākumiem un uzkrājumiem. Pieteicēja vecāki ik gadu pārdeva sev piederošo kustamo mantu, nepārsniedzot summu, kuru būtu nepieciešams uzrādīt Gada ienākumu deklarācijā. Nauda no pārdotās kustamās mantas tika uzkrāta un 2013. un 2014.gadā kā pabalsts nodota pieteicējam.

[2.4] Dienests nepamatoti pagarināja pieteicēja sūdzības par sākotnējā lēmuma izskatīšanas termiņu līdz 2017.gada 30.aprīlim, jo minētājā laikā dienests neveica nekādas darbības, lai atspēkotu vai apstiprinātu iepriekš minētās liecības un pierādījumus.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 26.jūnijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā dienests pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Nav zināms, kādos apstākļos ir iegūti /pers. D/ paskaidrojumi un vai tos ir sniedzis /pers. D/. Tāpat ir jāņem vērā, ka paskaidrojumi ir saņemti izmantojot mobilo aplikāciju *WhatsApp*, no uzņēmuma *Autohandel Sneppe BVBA* tālruņa numura +32475612841, tāpēc dienests nevar gūt pārliecību, ka paskaidrojumu ir sniedzis un parakstījis /pers. D/ personiski.

[3.2] Dienesta ieskatā /pers. C/ sniegtie paskaidrojumi (iesniegto dokumentu notariāli apliecināti tulkojumi valsts valodā pievienoti paskaidrojumiem) satur vispārīgu informāciju un neapliecina pieteicēja un /pers. G/ savstarpējos darījumus, Izvērtējot /pers. C/ sniegtos paskaidrojumus ir acīmredzams, ka tie apliecina pieteicējam vēlamo informāciju. /pers. C/ sniegtie paskaidrojumi nesniedz informāciju par saņemto aizņēmumu mērķi un precīzu apmēru (paskaidrojumos netiek sniegta informācija, vai pārskaitījumi ir veikti viena vai vairāku darīju ietvaros), lai gan paskaidrojumā /pers. C/

norāda, ka pieteicējs ir aizņēmies nauda līdzekļus viņas vajadzībām. Ir vērtējams arī apstāklis, ka pieteicēja pienākums bija deklarēt minētos darījumus valsts amatpersonas deklarācijā, bet to pieteicējs nav izdarījis. Pieteicējam kā valsts amatpersonai bija jānorāda darījumu apstākļi pēc iespējas precīzāk un detalizētāk, lai nevienam nerastos šaubas par to faktisko esību.

[3.3] /pers. H/ paskaidrojumos ir norādījis tikai 2013.gadā 152,00 latu un 2014.gadā 660,00 *euro* apmērā saņemtos aizdevumus, bet nav apstiprinājis aizdevuma atmaksu pieteicējam 4900 *euro* apmērā 2013.gadā. Turklāt dienesta iegūtā informācija par /pers. H/ deklarētajiem ienākumiem neliecina par /pers. H/ iespējām atmaksāt aizdevumus pieteicēja norādītajā apmērā.

[3.4] Ne audita laikā, ne arī tā rezultātu apstrīdēšanas laikā nav iesniegta pamatota un pārbaudāma informācija par pieteicēja vecāku kustamas mantas realizāciju, kas ļautu identificēt naudas uzkrājumu veidošanās apstākļus.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs savu pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Dienesta pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā a lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Pieteicējam no 2016. gada 4.augusta līdz 1.decembrim veikts iedzīvotāju ienākuma nodokļa audits par 2013. un 2014.gadu, jo dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu. Dienests pieteicējam samazināja 2012.gada skaidras naudas uzkrājumus uz 2013.gada 1.janvāri par 35 500 *euro*, kā arī iekļāva pieteicēja līdzekļu izlietojumā naudas pārskaitījums no Beļģijas pilsoņiem /pers. D/ un /pers. G/ un neiekļāva pieteicēja līdzekļu izlietojumā deklarētos no /pers. H/ saņemtos maksājumus 2013.gadā kā aizdevuma atmaksu 4900 euro apmērā un 2014.gadā saņemto aizņēmumu 7100 *euro*, kā arī no vecākiem /pers. I/ un /pers. J/ saņemtos dāvinājumus 2013.gadā 3500 *euro* un 2014.gadā 5000 *euro*, kam pieteicējs nepiekrīt.

Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējam papildu nomaksai budžetā aprēķināts iedzīvotāju ienākumu nodoklis 5241,50 *euro*, nokavējuma nauda 1503,99 *euro* un soda nauda 786,23 *euro*, piemērojot likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītās daļas nosacījumus. Vienlaikus samazināti deklarētie skaidras naudas uzkrājumi uz 2013.gada 1.janvāri par 24 949,54 latiem / 35 500 *euro*, uz 2014.gada 1.janvāri par 35 491,60 latiem / 50 500 *euro* un uz 2014.gada 31.decembri par 50 500 *euro*.

Pieteicējs norāda, ka ir iesniedzis visus viņa rīcībā esošos pierādījumus savu darījumu apliecināšanai un pieteicēja ieskatā tie ir pietiekami, lai pieteicēja deklarētie skaidras naudas uzkrājumi un darījumi tiktu atzīti.

Tādējādi, lietā ir strīds par to, vai dienests pamatoti konstatējis, ka pieteicēja izdevumi 2013. un 2014.gadā pārsniedza minētajos taksācijas periodos gūtos ienākumus, proti, vai dienests pamatoti neatzina pieteicēja skaidras naudas uzkrājumus uz 2013.gada 1.janvāri 49 500 *euro*, kā arī aizdevumu saņemšanu no dzīvesbiedres /pers. C/, pieteicēja vecākiem un no citām pieteicēja norādītajām personām.

[7] Pieteicējs norāda, ka nepamatots ir bijis apstrīdēšanas iesnieguma četru mēnešu izskatīšanas periods, jo nekādi papildus pasākumi šajā laikā nav veikti.

Pārbaudot audita veikšanas termiņus un lēmuma pieņemšanas procesuālo kārtību, kā arī amatpersonu kompetenci, tiesa atzīst, ka dienests ir izvērtējis visus lietas apstākļus, ieguvis informāciju un kompetences robežās pieņēmis lēmumu.

Attiecībā uz pieteicēja argumentu tiesa norāda, ka gadījumos, kad privātpersonas ieskatā nepamatoti ir pagarināts administratīvā akta izdošanas termiņš, privātpersona var vērsties iestādē un tiesā sūdzības kārtībā saskaņā ar administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, ko pieteicējs nav darījis.

Konkrētajā gadījumā tiesiskas sekas pieteicējam rada sākotnējais lēmums, kuru iestāde ir izdevusi likumā noteiktajā termiņā un ar kuru iestāde ir noteikusi pieteicējam papildus nodokļu maksājumus.

Tiesa norāda, ka izskatīšanas termiņš iestādē nodokļu lietās ir ar privātpersonām labvēlīgu ietekmi, jo, kamēr lieta tiek izskatīta iestādē (pirmstiesas izskatīšana), netiek veiktas piedziņas darbības saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 1.punktu.

Turklāt augstāka iestāde ar pārsūdzēto lēmumu pieteicēja tiesisko stāvokli nav pasliktinājusi, nav noteikusi papildus maksājumus vai tiesiskos pienākumus.

Pretēji pieteicēja apgalvojumiem tiesa nekonstatē, ka dienests nebūtu izpildījis savus pienākumus audita kontroles pasākumu ietvaros vai nebūtu objektīvi ieguvis informāciju. Arī attiecībā par pieteicēja norādīto, ka dienests nav vērsies Beļģijas nodokļu administrācijā ar lūgumu pieprasīt paskaidrojumus un darījumu apliecinošus dokumentus par pieteicēja darījumiem ar /pers. D/, vai no citām valstīm, dienesta rīcība atzīstama par pareizu.

Lietas izskatīšanā tiesa pie šī jautājuma atgriezās un dienesta pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pamatoti norādīja, ka šajā gadījumā pierādījuma nasta ir uzlikta privātpersonai, nevis pārvaldei, proti, tieši pieteicējam bija jānodrošina pienācīgi pierādījumi savu apgalvojumu pamatošanai.

Administratīvo tiesu praksē vairākkārt norādīts, ka nodokļu maksātāja interesēs ir iesniegt nodokļu administrācijai pierādījumus, kas pamato maksājamā nodokļa summas pareizību. Pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2014.gada 24.janvāra spriedumu lietā Nr.SKA-14/2014*).

Tādējādi, ja dienests ir pierādījis izdevumus, tad pieteicējam ir jāspēj pierādīt atbilstoši ienākumi. Vienlaikus dienestam ir tiesības apšaubīt personu sniegtās ziņas par viņu ienākumu avotiem. Taču dienests nav kompetents apstrīdēt privāttiesiskus darījumus un to arī nedara, bet no nodokļu maksāšanas pienākuma viedokļa pārbauda, vai pieteicējs ir iesniedzis pietiekamus pierādījumus, kas apliecina viņa skaidrās naudas izcelšanās avotus. Proti, dienestam nav pamata apšaubīt, ka naudas līdzekļi tika aizdoti vai tika atdots aizdevums, taču ir tiesības apšaubīt, ka darījums (skaidrās naudas nodošana) ir faktiski noticis, ja dienesta rīcībā esošās ziņas to ticami un saprātīgi neapliecina.

Konkrētajā gadījumā pieteicējs norāda, ka naudas līdzekļus gan aizņēmies, gan sniedzis aizdevumu veidā vairākām personām. Tomēr pieteicējs arī sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas laikā nav iesniedzis pierādījumus, kas šos faktus apstiprinātu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka dienesta lēmuma pieņemts, ievērojot likumā noteiktos termiņus, turklāt dodot pieteicējam papildus iespēju iesniegt pierādījumus savu apgalvojumu apstiprināšanai. Vienlaikus tiesa nekonstatē citus procesuālus pārkāpumu lēmuma pieņemšanas procesā, kas varētu būt par patstāvīgu pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[8] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 21.panta 1.punktu Dienests pārbauda deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22. panta pirmā daļa noteic, ka dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, cita starpā pamatojoties uz pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem.

Atbilstoši likuma 22.panta otrajai daļai, ja Dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

Atbilstoši likuma 22.panta trešajai daļai, ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Dienests pieprasa šā panta 3.[1]daļā noteiktajā termiņā iesniegt papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu.

[9] Prasību aizpildīt kārtējo amatpersonas gada deklarāciju likumdevējs paredzējis likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 23.panta pirmās daļas 2.punktā. Šā likuma regulējums vērsts uz koruptīvu situāciju novēršanu valsts amatpersonu darbībā, lai valsts amatpersonas ne tikai darbotos bez jebkādas personiskas ieinteresētības savu pienākumu izpildē, bet arī lai sabiedrības acīs valsts amatpersonu darbība ir caurskatāma. Proti, atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 2.pantam tā mērķis ir nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai.

Kārtējās valsts amatpersonas gada deklarācijas iesniegšana ir viens no veidiem, kā valsts kontrolē, kā valsts amatpersonu darbībā tiek sasniegti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izvirzītie mērķi. Valsts amatpersonas apzinās, ka tā ir aizpildāma ar vislielāko rūpību un ka deklarācijā norādītajām ziņām ir jāatbilst patiesībai. Parakstot deklarāciju, vienlaikus tiek parakstīts arī apliecinājums par to, ka deklarācijā norādītās ziņas ir pilnīgas un patiesas. To paredz Ministru kabineta 2002.gada 22.oktobra noteikumu Nr.478 „Kārtība, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamas valsts amatpersonu deklarācijas un aizpildāmi un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti" 5.punkts.

Tiesa konstatē, ka pieteicējs valsts amatpersonas deklarācijās ir parakstījis iepriekš minēto apliecinājumu par sniegto ziņu patiesumu un pilnīgumu.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs kā valsts amatpersona ir aizpildījis kārtējo valsts amatpersonas gada deklarāciju par 2013. un 2014.gadu, kurās attiecīgi norādījis skaidras naudas uzkrājumus 17 000 *euro* un 22 000 *euro*.

Savukārt par iepriekšējiem periodiem pieteicējs valsts amatpersonas deklarācijā par 2010.gadu pieteicējs uzrādījis skaidras naudas uzkrājumus 22000 *euro*, par 2011.gadu - 26000 *euro* un par 2012.gadu - 14000 *euro*.

Gada ienākumu deklarācijā un papildu deklarācijā par 2013.gada 1.janvāri norādījis naudas uzkrājumus 34 788,80 latus, uz 2014.gada 1.janvāri 35 491,60 latus jeb 50 500 *euro* un 2014.gada beigās norādījis naudas uzkrājumus 50 500 *euro* apmērā.

Valsts amatpersonas deklarācijā par 2012.gadu pieteicējs uzrādījis skaidras naudas uzkrājumus 9839,26 latus, kas ievērojami atšķiras no papildus deklarācijā uz 2013.gadu 1.janvāri norādītās summas.

Par naudas uzkrājumu avotu pieteicējs papildus paskaidrojis, ka uzkrājums 30 000 *euro* ir no komandējuma naudas, ko, stājoties darbā, pieteicējs aizmirsa uzrādīt 2010.gada valsts amatpersonu deklarācijā, un 22 000 *euro* ir aizdevums no civilsievas /pers. C/, kas nebija jādeklarē. Tādējādi 2010.gada valsts amatpersonas deklarācijā kļūdaini norādīti 22 000 *euro*, lai gan faktiski pieteicēja rīcībā bija 52 000 *euro*. Savukārt 2011.gada valsts amatpersonas deklarācijā kļūdaini norādīti skaidras naudas uzkrājumi 26 000 *euro* apmēra, lai gan faktiski pieteicējam bija skaidras naudas uzkrājumi 59 500 *euro,* proti, 29 500 *euro* ir aizdevums no /pers. C/ un 30 000 *euro* uzkrātā komandējuma nauda.

Izvērtējot norādītos apstākļus un ievērojot iepriekš minētajās tiesību normās noteikto, tiesa pievienojas pārsūdzētajā lēmumā norādītajam, ka nav vienkārši aizmirt deklarēt ievērojamu naudas summu, ja tāda patiesi ir bijusi pieteicēja rīcībā. Proti, 30 000 *euro* ir uzskatāma par ievērojamu naudas summu, kuras aizmiršana, objektīvi raugoties, ir apšaubāma. Līdz ar to tiesa atzīst, ka dienests pamatoti noteica pieteicēja skaidras naudas uzkrājumus uz 2013.gada 1.janvāri valsts amatpersonas deklarācijā norādītajā apmērā, proti, 9 839,26 lati.

[10] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantu, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs. Arī Administratīvo tiesu praksē konsekventi atzīts, ka nodokļu maksātāja interesēs ir iesniegt nodokļu administrācijai pierādījumus, kas pamato maksājamā nodokļa summas pareizību. Pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Tas, ka pašam pieteicējam ir jāpiedalās pierādījumu iegūšanā ir nostiprināts ne tikai likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantā, bet arī Administratīvā procesa likuma 150.panta trešajā daļā. Nodokļu maksātāja interesēs ir iesniegt nodokļu administrācijai pierādījumus, kas pamato maksājamā nodokļa summas pareizību (sk., piem., *Augstākās tiesas 2014.gada 24.janvāra spriedumu lietā Nr.SKA-14/2014*).

Tātad nodokļu maksātājam, ja viņš nepiekrīt dienesta veiktajam nodokļu aprēķinam, saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantu ir jāpierāda, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, paša nodokļu maksātāja veiktā nodokļu aprēķina pareizība. Citiem vārdiem, pieteicējam ir pienākums ne tikai sniegt savu paskaidrojumu, bet arī iesniegt atbilstošus, objektīvi pārbaudāmus pierādījumus, kas apstiprina paskaidrojumā minētos faktus, kas nodokļu administrācijai un tiesai ļauj pārliecināties par sniegto ziņu patiesumu.

Ņemot vērā minēto, pieteicējam ir jāpierāda, ka viņa sniegtā informācija ir pareiza, bet dienesta veiktais nodokļu aprēķins, kas balstīts uz iestādes rīcībā esošiem audita laikā iegūtiem pierādījumiem, kļūdains.

[11] Dienests no pieteicēja kredītiestāžu kontu izrakstiem konstatēja, ka pieteicējs pārskaitīja Beļģijas pilsonim /pers. D/ – 2013.gada 11.oktobrī 5150 *euro*, un 2014.gada 3.janvārī 5000 *euro*, savukārt uzņēmumam *Autohandel Sneppe BVBA* 2014.gada 8.jūnijā 9000 *euro*, kā maksājuma pamatojumu norādot aizdevums vai aizdevuma līgums.

No pieteicēja bankas konta izraksta arī izriet, ka pieteicējs pārskaitīja Beļģijas pilsonim /pers. G/ – 2013.gada 14.jūlijā 5200 *euro*, 2014.gada 14.augustā 6250 *euro*, 7.septembrī 5910 *euro* un 6800 *euro*, kā maksājuma pamatojumu norādot aizdevuma atmaksa. Pieteicējs minētos darījumus nav deklarējis ne valsts amatpersonas, ne arī papildus deklarācijās.

Pieteicējs dienestam paskaidrojis (*lietas 1.sējuma 185.lapa*), ka gan aizņēmies naudas līdzekļus, gan sniedzis aizdevumu /pers. D/ un /pers. G/. Pieteicējs nav interesējies, kādam mērķim minētās personas aizņemas naudu, savukārt pieteicējs aizņēmās dzīvesbiedres /pers. C/ labā. Nauda bija nepieciešama privātajiem tēriņiem. Parāda atmaksa, kā arī aizdevuma izsniegšana bieži notika skaidrā naudā, pieteicējam atrodoties Beļģijā.

Pieteicējs 2016.gada 8.septembra elektroniski sniegtajā paskaidrojumā (*lietas 1.sējuma 207.lapa*) norāda, ka /pers. D/ un /pers. G/ nodarbojas ar automobiļu tirdzniecību, savukārt pieteicējs bieži apmeklēja Beļģiju. Naudas nodošana notika dažādās Beļģijas pilsētās, bet precīzus datumus un summas pieteicējs neatceras, nekādi pieraksti vai piezīmes par aizdevumiem netika veikti.

Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka ar /pers.D un G/, tēvu un dēlu, bija ļoti labas personiskās attiecības, savukārt starp labiem draugiem nav

obligāti jānoslēdz kastveida vienošanās. No Snepes aizņemto naudu pieteicēja dzīvesbiedre /pers. C/ ieguldīja savā saimnieciskajā darbībā, proti, viņai ir viesnīcu bizness, kas visu laiku prasa ieguldījumus. Tā kā tieši pieteicējam ar abiem Snepēm, tēvu un dēlu, bija ļoti labas personiskās attiecības, savukārt /pers. C//pers. D un C/ tik labi nepazina, tad naudu aizņēmās pieteicējs, jo /pers. C/ viņi nebūtu tādas summas aizdevuši.

/pers. D/ vārdā iesniegtajā paskaidrojumā (*lietas 1.sējuma 199.-207.lapa*) norādīts, ka /pers. D/ personīgajām vajadzībām 2013.gadā no pieteicēja aizņēmies 5150 *euro*, kurus atdevis skaidrā naudā 2014.gada decembrī. Kā arī 2014.gadā no pieteicēja aizņēmies 14 000 *euro*, šo aizdevumu atdevis mazākos maksājumos, skaidrā naudā, līdz 2014.gada decembrim. Pieteicējs no /pers. D/ piederošā uzņēmuma *Autohandel Sneppe BVBA* par 4700 *euro* iegādājies automašīnu *VW Touareg SUV*. 2014.gada beigās starp /pers. D/ un pieteicēju savstarpējo finansiālo saistību bilance bija nulle. Ar pieteicēju par aizdevumu vienojās mutiski.

Izvērtējot /pers. D/ dienestam sniegto paskaidrojumu, tiesa to vērtē kritiski, jo tas neatbilst paša pieteicēja sniegtajam skaidrojumam par savstarpējiem darījumiem ar /pers. D/. Proti, tiesa negūst pārliecību, ka pieteicēja pārskaitītie 9000 *euro* uzņēmumam *Autohandel Sneppe BVBA* atbilst /pers. D/ aprakstītā darījuma būtībai. No /pers. D/ paskaidrojuma secināms, ka pieteicējs no /pers. D/ piederošā uzņēmuma iegādājies automašīnu par 4700 *euro*. Tomēr ne dienestam, ne tiesai pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus, kas apstiprinātu faktu, ka pieteicējam ar /pers. D/ pārstāvēto uzņēmumu būtu bijis jebkāds darījums. Ja šāds darījums patiesi būtu noticis, uzņēmuma grāmatvedībā būtu jābūt to apstiprinošiem dokumentāriem pierādījumiem.

Turklāt tiesa ņem vērā, ka šāds paskaidrojums ir sniegts pēc pieteicēja iniciatīvas, tas tika nosūtīts no pieteicēja elektroniskā pasta adreses, savukārt pieteicējs norāda, ka tas nosūtīts izmantojot mobilo aplikāciju *WhatsApp* no uzņēmuma *Autohandel Sneppe BVBA* tālruņa numura +32475612841. Minētie apstākļi rada pamatu secinājumam, ka /pers. D/ paskaidrojumu nav sniedzis pēc savas iniciatīvas, bet gan ir parakstījis vai apliecinājis jau iepriekš sagatavotu paskaidrojuma tekstu. Savukārt šādos apstākļos iegūts pierādījums nav atzīstams par pieļaujamu. Tādējādi tiesa apšauba minētajā /pers. D/ paskaidrojumā norādīto faktu patiesumu.

Savukārt /pers. G/ 2014.gada 14.novembrī ir miris un tāpēc nav iespējams iegūt paskaidrojumus par darījuma ar /pers. G/ apstākļiem.

Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku paskaidrojumiem, nekonstatē naudas līdzekļu aizņemšanās faktu, proti, no pieteicēja Valsts amatpersonas deklarācijām par iepriekšējiem periodiem un papilddeklarācijām nav konstatējams, ka pieteicējs no /pers. G/ būtu aizņēmies naudas summas. Līdz ar to, tiesa kritiski vērtē pieteicēja paskaidrojumu, ka /pers. G/ pārskaitītās naudas summas 2013.gada 14.jūlijā - 5200 *euro*, 2014.gada 14.augustā - 6250 *euro*, 7.septembrī - 5910 *euro* un 6800 *euro*, varētu būt pieteicējam izsniegta aizdevuma atmaksa.

Vienlaikus no pieteicēja paskaidrojumiem secināms, ka pieteicējs /pers. G/ naudas līdzekļus arī aizdevis, tomēr minētais neapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem.

[12] Savos paskaidrojumos dienestam, kā arī tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka daļu naudas līdzekļu aizņēmumus aizņēmās savas dzīvesbiedres /pers. C/ personīgām vajadzībām.

/pers. C/ savos dienestam iesniegtajos paskaidrojumos (*lietas 1.sējuma 193.-197.lapa*) norāda, ka pamatojoties uz 2010.gada 11.janvārī noslēgto aizdevuma līgumu (*lietas 3.sējuma 230.-232.lapa*) no pieteicēja saņēma aizdevumu 5000 *euro* apmērā skaidrā naudā. 2013.gada augustā /pers. C/ pieteicējam aizdevumu atmaksāja skaidrā naudā pilnā apmērā. 2014.gada 1.februārī /pers. C/ ar pieteicēju noslēdza jaunu aizdevuma līgumu (*lietas 3.sējuma 233.-235.lapa*), ar kuru /pers. C/ pieteicējam aizdeva 5000 *euro*. Minētā summa tika izsniegta skaidrā naudā, uz šo brīdi pieteicējs to vēl nav atdevis. /pers. C/ paskaidro, ka pieteicējs 2013.un 2014.gadā, izmantojot /pers. C/ naudas līdzekļus, ir veicis norēķinus ar trešajām personām. /pers. C/ pieteicējam minētājā laikā ir izsniegusi dažādas naudas summas skaidrā naudā. Papildus paskaidrojumā /pers. C/ paskaidro, ka bija lieciniece darījumam, kad pieteicējs no /pers. G/ /pers. C/ vajadzībām aizņēmās skaidru naudu. /pers. C/ 2013.gadā un 2014.gadā deva pieteicējam dažādas naudas summas skaidrā naudā, lai pieteicējs atdotu /pers. G/ parādu.

Vērtējot /pers. C/ iesniegtos paskaidrojumus, tiesa negūst apstiprinājumu pieteicēja darījumiem ar /pers. G/. Tiesas ieskatā paskaidrojumi vērtējami kā ļoti vispārīgi, nekonkrēti un pretrunīgi, uz ko ir norādījis arī dienests. Proti, ja jau 2013. un 2014.gadā pieteicējs naudas līdzekļus no /pers. G/ aizņēmās /pers. C/ vajadzībām, tad /pers. C/ to būtu jau norādījusi uzreiz savā pirmajā paskaidrojumā. Savukārt savā pirmajā paskaidrojumā /pers. C/ norādījusi, ka pieteicējas 2013. un 2014.gadā bijis /pers. C/ parādā naudas līdzekļus un ar /pers. C/ ziņu veicis norēķinus ar trešajām personām un /pers. C/ devusi pieteicējam naudas līdzekļus šo norēķinu veikšanai.

Vienlaikus no /pers. C/ paskaidrojuma izriet, ka pieteicējs /pers. C/ vajadzībām skaidrā naudā aizņēmies naudas līdzekļus un viņa bija šo darījumu lieciniece. Turpretī pieteicējs savos paskaidrojumos norādīja, ka naudas līdzekļu saņemšana/nodošana notika dažādās Beļģijas pilsētās - Briselē, Brigē, Antverpenē, Sijselē. Tā kā no paskaidrojumā norādītās informācijas, piemēram, notāra apliecinājuma par /pers. C/ dzīvesvietu, izriet, ka /pers. C/ dzīvo Nesebrā, Bulgārijā, tad nav saprotams, kā /pers. C/ varēja būt šo darījumu lieciniece, jo paskaidrojumā nav sniegta informācija par viņas atrašanos Beļģijā vienlaikus ar pieteicēju, kurš pēc viņa teiktā tur pavadīja visas brīvdienas.

Tiesas ieskatā, lietā nav izšķirošas nozīmes dienesta viedoklim, ka pieteicēja rīcība ir bijusi ekonomiski nepamatota, jo jebkurai personai var būt dažādi apsvērumi, kādēļ šī persona rīkojas tā vai citādi, vēl jo vairāk, ņemot vērā pieteicēja personiskās attiecības ar /pers. C/.

Tomēr, tiesai nav izprotams /pers. C/ norādītais, ka pieteicējs 2013. un 2014.gadā no /pers. G/ aizņēmies naudas līdzekļus viņas vajadzībām, kaut gan tai pat laikā /pers. C/ 2013.gadā pieteicējam atmaksājusi saskaņā ar 2010.gada 11.janvāra aizdevuma līgumu no pieteicēja saņemto naudas līdzekļu aizdevumu 5000 *euro*, bet 2014.gadā saskaņā ar 2014.gada 1.februāra aizdevuma līgumu pati aizdevusi pieteicējam 5000 *euro*, ņemot vērā, ka /pers. C/ iespējas izsniegt minētās naudas summas apliecinātas, iesniedzot notariāli apliecinātu paskaidrojumu, aizdevuma līgumus un uzņēmuma „Imperial BG LTD" protokolus par dividenžu izmaksu /pers. C/ (*lietas 3.sējuma 206-217.lapa*). Proti, ne no pieteicēja, ne /pers. C/ sniegtajiem paskaidrojumiem nav konstatējama skaidra un detalizēta informācija par no /pers. G/ saņemtajiem aizdevumiem, jo, ja /pers. C/ 2013. un 2014.gadā varēja atmaksāt iepriekšējo aizņēmumu un vēl arī izsniegt pieteicējam aizdevumus, tad viņas rīcībā bija pietiekami naudas līdzekļi, kas rada šaubas, ka pieteicējs /pers. C/ vajadzībām aizņēmās naudas līdzekļus no /pers. G/.

Tiesa atzīst, ka pieteicēja sniegtie paskaidrojumi ir pretrunīgi, tāpat kā arī /pers. C/ sniegtie paskaidrojumi. Turklāt tos neapstiprina citi lietā esošie pierādījumi, tādējādi tie neapliecina naudas līdzekļu izsniegšanu un atmaksu.

Minētie apstākļi rada pamatotas šaubas par pieteicēja un /pers. C/ sniegto paskaidrojumu ticamību.

[13] Normatīvajos aktos nav precīzi norādīts, ar kādiem dokumentiem būtu iespējams pierādīt saņemto naudas līdzekļu attiecīgo kvalificēšanu par apliekamajiem vai neapliekamajiem ienākumiem.

Līdz ar to detalizēta tiesiskā regulējuma neesamība ir nodokļu maksātāja interesēs, jo viņš ir brīvs iesniegt jebkādus pierādījumus vai uz tādiem norādīt. Lai gūtu pierādījumu par darījumu būtību un gūtu apstiprinājumu, kas tas ir neapliekams ienākums, pierādīšanas līdzekļiem un pierādījumu daudzumam ir jābūt tādam, lai nodokļu administrācija gūtu pārliecību, ka nodokļu maksātājam ir bijuši tādi ienākumi, par kuriem nodoklis nav aprēķināms.

Tādējādi, ja pieteicējs, turklāt vēl būdams valsts amatpersona, izvēlas veikt darījumus skaidrā naudā, tad viņam ir jārēķinās, ka arī šādus darījumus ir jāpierāda. Līdz ar to pieteicējam bija pienākums nodrošināt tādu pierādījumu kopumu, kas apliecinātu, ka šādi darījumi ir notikuši.

Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst par pamatotiem dienesta secinājumus, ka pieteicēja iesniegtie dokumenti nesniedz pārliecību par darījumu norisi un no tiem nav konstatējama secīga un loģiska darījumu norise.

Tiesa ņem vērā, ka pieteicējam darījumi ar /pers. G/ bija jādeklarē papildu deklarācijās, ko pieteicējs nav izdarījis. Minētie darījumi nav deklarēti arī valsts amatpersonas deklarācijās, lai gan 2013.gadā veikto naudas līdzekļu pārskaitījumu apmērs, proti, 14.augustā 6250 *euro*, 7.septembrī 5910 *euro* un 7.novembrī 6800 *euro*, pārsniedza 20 Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, proti, 4000 latus jeb 5691,49 *euro* (200 lati x 20).

Savukārt no pieteicēja iesniegto kredītiestāžu kontu izrakstiem un pieteicēja papildus sniegtās informācijas nav iespējams konstatēt pieteicēja un /pers. C/, /pers. G/, kā arī /pers. D/, savstarpējo darījumu un parādsaistību precīzu apmēru.

Ņemot vērā, ka pieteicējs minētos darījumus nav norādījis ne papildu, ne valsts amatpersonas deklarācijās, tas liedz konstatēt šo darījumu precīzu apmēru, un līdz ar to tas vērtējams kā papildus pamats apšaubīt pieteicēja un /pers. C/, /pers. G/, kā arī /pers. D/, skaidrā naudā veiktos darījumus.

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā nav iegūta apstiprinoša informācija par pieteicēja un /pers. C/, /pers. G/, kā arī /pers. D/, skaidrā naudā veiktajiem darījumiem, un dienests minētos maksājumus pamatoti nav iekļāvis pieteicēja 2013. un 2014.gada līdzekļu avotos kā saņemtos aizdevumus un kā iepriekš izsniegtu aizdevumu atmaksas.

[14] Pieteicējs norāda, ka 2013.gadā no /pers. H/ skaidrā naudā saņēma 4900 *euro*, ko 2011.gada 29.janvārī bija aizdevis /pers. H/. Minētā darījuma apliecināšanai pieteicējs iesniedzis 2011.gada 29.janvāra aizdevuma līguma kopiju (*lietas 1.sējuma 211.lapa*).

Vienlaikus pieteicējs norāda, ka 2014.gadā no /pers. H/ aizņēmās 7100, *euro*, ko saņēma skaidrā naudā, un minētais aizņēmums 2014.gadā netika atmaksāts. Minētā darījuma apliecināšanai pieteicējs iesniedzis 2014.gada 3.februāra aizdevuma līguma kopiju (*lietas 1.sējuma 212.lapa*).

Vienlaikus no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka saskaņā ar 2011.gada 29.janvāra aizdevuma līgumu (*lietas 1.sējuma 211.lapa*) pieteicējs aizdevis /pers. H/ naudas līdzekļus 4900 *euro* apmērā, ar atmaksas termiņu līdz 2013.gada 31.decembrim. Savukārt saskaņā ar 2014.gada 3.februāra aizdevuma līgumu (*lietas 1.sējuma 212.lapa*) /pers. H/ aizdeva pieteicējam naudas līdzekļus 7100 *euro* apmērā, ar atmaksas termiņu līdz 2017.gada 31.decembrim.

Savā 2016.gada 29.augustā dienestam sniegtajā paskaidrojumā (*lietas 1.sējuma 209.-210.lapa*) /pers. H/ paskaidro, ka 2013.gadā no pieteicēja aizņēmies naudas līdzekļus - 152 latus un 2014.gadā - 660 *euro*. Minētās naudas summas /pers. H/ atmaksāja, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

Tiesa atzīst, ka /pers. H/ un pieteicēja sniegtie paskaidrojumi ir savstarpēji pretrunīgi un neatbilstoši, proti, /pers. H/ norādītais aizņēmumu apmērs neatbilst pieteicēja norādītajam izsniegto aizdevumu apmēram, kā arī /pers. H/ nav norādījis, ka būtu aizdevis naudas līdzekļus pieteicējam. Tādējādi tiesai ir pamats apšaubīt pieteicēja paskaidrojumu ticamību attiecībā uz naudas līdzekļu darījumiem ar /pers. H/.

Minēto tiesas secinājumu papildus netieši apstiprina lietā esoša dienesta konstatētā informācija, ka /pers. H/ 2010. un 2011.gadā nav bijuši deklarēti ienākumi, bet 2012. un 2013.gadā gūto ienākumu apmērs, attiecīgi 223,32 lati un 329,29 lati, neapliecina /pers. H/ iespējas atmaksāt un vēl jo vairāk izsniegt aizdevumus pieteicējam. Turklāt /pers. H/ norādījis, ka no pieteicēja saņemtos aizņēmumus ir atmaksājis.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti neiekļāva līdzekļu avotos pieteicēja paskaidrojumos norādītos no /pers. H/ saņemtos maksājumus - 2013.gadā iepriekš izsniegta aizdevuma atmaksu 4900 *euro* un 2014.gadā no /pers. H/ saņemto aizņēmumu 7100 *euro*.

[15] Pieteicējs norāda, ka no vecākiem /pers. I/ un /pers. J/ saņēmis pabalstus: 2013.gadā - 3500 *euro* un 2014.gadā - 5000 *euro*. Vecāki ilgākā laikā ir pārdevuši sev piederošo kustamo mantu un izveidotos uzkrājumus atdevuši pieteicējam.

Savā 2016.gada 11.novembra paskaidrojumā, kuru dienestam pārsūtījis pieteicējs, /pers. I/ paskaidro, ka vecāki dāvinājuši dēlam naudas līdzekļus, 2013.gadā - 3500 *euro* un 2014.gadā - 5000 *euro*. Minētās naudas summas abi vecāki uzkrājuši jau padomju laikos un tās tika glabātas skaidrā naudā. Vienlaikus minētajā paskaidrojumā /pers. I/ norāda, ka 2013.gadā no pieteicēja par 5000 *euro* iegādājās 2003.gada izlaiduma automašīnu Audi A6. Par automašīnas iegādi samaksāja pieteicējam skaidrā naudā (*lietas 1. sējuma 221.lapa*).

Novērtējot minētos paskaidrojumus, tiesai nav pamata apšaubīt, ka pieteicēja vecāki, iespējams, ir pārdevuši sev piederošo kustamo mantu, gūstot no tā ienākumus.

Dienests ir konstatējis, ka pieteicēja vecāku gada ienākumi kopš 1998.gada līdz pat 2012.gadam ik gadu ir tikai nedaudz virs valstī noteiktā iztikas minimuma. Tomēr lietā nav pierādījumu par pieteicēja vecāku papildus ienākumiem. Līdz ar to tiesa nav guvusi apstiprinājumu, ka pieteicēja vecāku ienākumu apmērs pieļauj uzkrājumu veikšanu pieteicēja un /pers. I/ norādītajos apmēros un to atdošanu pieteicējam, turklāt, ņemot vērā, ka 2013.gadā minētā naudas summa kopā ar automašīnas iegādi sastāda 8500 *euro*, bet 2014.gadā jau atkal 5000 *euro*.

Tiesa pievienojas dienesta secinājumam, ka paskaidrojumos norādītā informācija par pieteicēja vecāku naudas uzkrājumu avotiem, proti, ka tie veidojušies padomju laikos un radušies atsavinot kustamu mantu, ir pārāk vispārīga un nesniedz pietiekamu izskaidrojumu par naudas uzkrājumu veidošanās avotiem, ievērojot vairākas naudas reformas, kā arī skaidras naudas uzglabāšanas iespējas.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti pieteicēja līdzekļu avotos nav iekļāvis paskaidrojumos norādītos dāvinājumus no vecākiem, proti, 2013.gadā - 3500 *euro* un 2014.gadā - 5000 *euro*.

[16] Nodokļu maksātājam ir jāspēj saprātīgi un ticami pamatot un pierādīt savas skaidras naudas uzkrājumu izcelsme. Ja ir pamats apšaubīt, ka persona, kuru pieteicējs uzrāda kā dāvinājuma veicēju, būtu varējusi veikt šādu dāvinājumu, secīgi ir pamats apšaubīt, ka uzkrājumi veidojušies pieteicēja norādītajā veidā. Tādā gadījumā nevar uzskatīt, ka pieteicējs ir izpildījis savu pierādīšanas pienākumu (sk. *Augstākās tiesas 2013.gada 5.jūlija lēmums SKA-622/2013 lietā Nr.A420552910*)

Aizdevuma vai dāvinājuma nedeklarēšana pati par sevi, iespējams, neliecina, ka pieteicējs nav saņēmis aizdevumu vai dāvinājumu. Taču, kā minēts iepriekš, tiesa šo apstākli vērtējusi kopsakarā ar visiem pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem un secinājumu par to, ka minētie darījumi nav pierādīti, balstījusi šajā novērtējumā.

Secinājumu par to, ka pieteicēja iesniegtie dokumenti neapstiprina pieteicēja paskaidrojumus par skaidras naudas uzkrājumu izcelsmi, dienests izdarīja, izvērtējot visu tās rīcībā esošo informāciju un pierādījumus – pieteicēja un citu personu paskaidrojumus un liecības, pieteicēja iesniegtos dokumentus, tostarp valsts amatpersonas deklarācijas un papildu deklarācijas, kā arī citas dienesta rīcībā esošās ziņas to kopsakarā.

Pieteicēja paskaidrojumi attiecībā uz strīdus naudas līdzekļu darījumiem neapstiprinās ne ar vienu lietā esošu pierādījumu. Savukārt pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka ir iesniedzis dienestam visus viņa rīcībā esošus pierādījumus un viņam nav ziņu par citu iespējamu pierādījumu esību.

Tiesa kritiski vērtē pieteicēja paskaidrojumus par pierādījumu trūkuma iemesliem, proti, rakstveida aizdevuma līguma neesamība vai lietā nozīmīgu apstākļu neatcerēšanos no pieteicēja puses, neapšaubot civiltiesisko darījumu slēgšanas brīvību.

Tādējādi, lai arī pieteicējs un viņa darījuma partneri bija labi draugi vai radinieki, tomēr pieteicējam bija pienākums izvērtēt savas rīcības iespējamās sekas, kas var izpausties kā neiespējamība pierādīt savus apgalvojumus par konkrēta darījuma faktiskajiem apstākļiem.

[17] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti noteica pieteicēja līdzekļu avotus 2013.gadā – 42 215,51 latus, bet līdzekļu izlietojumu - 48 957,26 latus. Tādējādi pieteicēja 2013.gada līdzekļu izlietojums pārsniedz līdzekļu avotus par 6741,75 latiem, kas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta trešās daļas 21.punktu punktu ir kvalificējams kā slēptais apliekamais ienākums.

Savukārt pieteicēja līdzekļu avoti 2014.gadā pamatoti tika noteikti 47 468,97 *euro* un līdzekļu izlietojums 54 612,59 *euro*, tādējādi konstatējot, ka pieteicēja 2014.gadā līdzekļu izlietojums pārsniedz līdzekļu avotus par 7143,62 *euro*, kas kvalificējams kā slēptais apliekamais ienākums.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka dienests pamatoti samazināja pieteicēja deklarētos skaidras naudas uzkrājumus uz 2013.gada 1.janvāri par 24 949,54 latiem (35 500 *euro*), nosakot tos 9839,26 latu apmērā (14 000 *euro*), un uz 2014.gada 1.janvāri un 31.decembri par 35 491,60 latiem (50 500,00 *euro*), nosakot tos 0 latu/*euro* apmērā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti pieteicējam papildu nomaksai budžetā noteica iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2013.gadu 2302,25 *euro*, bet par 2014.gadu – 2939,25 *euro*, kas kopsummā ir 5241,50 *euro*.

[18] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmā daļa noteic, ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram.

Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmajai daļai par nodokļu revīzijā (audita) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir samazināts budžetā iemaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam papildus aprēķina un par labu budžetam piedzen samazināto nodokli un nokavējuma naudu par periodu no konkrētā nodokļa maksāšanas termiņa līdz nodokļu revīzijas (audita) uzsākšanas dienai, un uzliek soda naudu.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta piekto daļu par šā panta pirmajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja budžetā iemaksājamā nodokļa samazinājums pārsniedz 15 procentus no deklarējamās nodokļa summas, vai par šā panta otrajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja no budžeta atmaksājamā nodokļa palielinājums pārsniedz 15 procentus no deklarētās pārmaksātās nodokļa summas, soda naudu uzliek 30 procentu apmērā no nedeklarētā budžetā iemaksājamā nodokļa apmēra vai no nepamatoti palielinātā no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēra.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septīto daļu, ja izdarītais nodokļu pārkāpums nav uzskatāms par atkārtotu nodokļu pārkāpumu un ja nodokļu maksātājs ir ievērojis deklarāciju iesniegšanas termiņus un kārtējo nodokļu samaksas termiņus, kā arī ir sadarbojies ar nodokļu administrāciju šā likuma 32.2panta izpratnē, nodokļu administrācija uzliek soda naudu 50 procentu apmērā no šā panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktās soda naudas.

Likuma "„Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajā daļā noteikts, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda - no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti pieteicējam par papildu nomaksai budžetā noteikto iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2013. un 2014.gadu - 5241,50 *euro*, aprēķināja nokavējuma naudu 1503,99 *euro* un soda naudu 786,23 *euro*. Turklāt tiesa atzīst, ka soda naudas aprēķinā pamatoti piemēroti likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītās daļas nosacījumi, uzliekot aprēķināto soda naudu 50% apmērā.

[19] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.31.2-22.10/2396 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska